

Kinderboerderijles
`De boerderij
binnenstebuiten`

Docentenhandleiding
Groep 5/6

Kinderboerderijen Haarlemmermeer
in samenwerking met:
Groene Kapstok
onderdeel van NMCX, Centrum voor duurzaamheid

Voor vragen en informatie over deze les kan je terecht bij:

*Ingrid Sjerps,
NMCX, Centrum voor duurzaamheid
Dreamstreet 12
2133LK Hoofddorp*

tel: 06 363 06 586 / 023 555 3437

e-mail: ingrid.sjerps@nmcx.nl

www.groenekapstok.nl

Colofon

De boerderij Binnenstebuiten

NMCX 2016

Tekst: Bart de Koning, Natuur is een Feest

Inleiding

De boerderij binnenstebuiten.

Tijdens deze les ontdekken de leerlingen de 'ins' en 'outs' van het leven op de boerderij. Je bent met jouw groep welkom om de betekenis van dieren voor consumenten te ontdekken.

Voedselproductie

Boerderijdieren hebben een functie voor de mens. Ze maken deel uit van het 'systeem van (voedsel)productie'. Dat systeem werkt als volgt:

1. Er gaat iets 'in' het dier (bijvoorbeeld voedsel, verzorging)
2. Het dier leeft, groeit op en gedraagt zich op een eigen manier.
3. Het dier produceert iets wat mensen gebruiken (bijvoorbeeld vlees, zuivel, wol, eieren).

De les bestaat uit zeven plastic boxen. Een voor elk dier. In elke box zitten drie opdrachten. Voor de 'input', het 'dier' en voor de 'output'.

Kerdoelen

Deze les sluit aan bij de kerndoelen:

39 De leerlingen leren met zorg om te gaan met het milieu.

40 De leerlingen leren in de eigen omgeving veel voorkomende planten en dieren onderscheiden en benoemen en leren hoe ze functioneren in hun leefomgeving.

41 De leerlingen leren over de bouw van planten, dieren en mensen en over de vorm en functie van hun onderdelen.

Leerdoelen

Leerlingen begrijpen dat de meeste boerderijdieren gehouden worden om voor mensen vlees, zuivel, wol of vacht te produceren.

Leerlingen kunnen uitleggen hoe verschillende dieren voedsel, wol en vacht produceren voor mensen.

Leerlingen kunnen uitleggen dat je boerderijdieren moet voorzien van voedsel, van huisvesting en verzorging zodat deze dieren kunnen 'produceren'.

Leerlingen kunnen uitleggen dat verschillende dieren een verschillende verzorging nodig hebben, afhankelijk van hoe het dier er uit ziet en hoe het leeft.

Leerlingen kunnen het belang uitleggen van een goede diervoorzorging voor zowel het dierenwelzijn als een gezonde productie.

Informatie van de Kinderboerderijen

In de Haarlemmermeer worden vier kinderboerderijen geëxploiteerd door Stichting Ons Tweede Thuis. Dagelijks werkt er één of twee beheerders/begeleiders met een groep mensen met een verstandelijke beperking.

In samenwerking met NMCX, Centrum voor duurzaamheid, wordt jaarlijks de gelegenheid geboden aan basisschoolleerlingen om op de kinderboerderijen boerderijlessen te krijgen.

Het bezoek aan de kinderboerderij duurt circa 1 ½ uur. We vinden het fijn als er na afloop van het spel door de leerkrachten een evaluatieformulier wordt ingevuld. Het doel is dat we met elkaar werken aan lespakketten waar alle partijen zich in kunnen vinden.

In het verleden zijn er omdat de partijen allemaal een andere verwachting hadden nogal eens teleurstellingen ontstaan bij de bezoeken aan de kinderboerderijen. Om dit te voorkomen hebben we de verschillende taken voor u op een rijtje gezet.

Wat wordt er van NMCX verwacht:

- Het centrum regelt de eerste inschrijvingen met de scholen en de kinderboerderijen
- Het centrum zorgt voor de benodigde lesmaterialen per kinderboerderij.
- Het centrum is het aanspreekpunt voor de scholen voor de inschrijvingen en inhoud van de lessen.

Wat wordt er van de scholen verwacht:

- De docent schrijft zich in via de NDE website voor een bezoek aan de kinderboerderij voor de kleuter-, onder-, of middenbouw.
- De school komt met één groep (circa 30 kinderen) met voldoende begeleiding (circa 1 begeleider per 5-6 kinderen) per dag.

Mocht de docent koffie, thee, limonade of ijs willen bestellen, dan moet dit minimaal een week van te voren besteld worden bij de desbetreffend kinderboerderij.

Wat wordt er van de beheerders van de kinderboerderijen verwacht:

- Nadat de lesroosters bekend zijn, zullen de medewerkers van de kinderboerderijen verder contactpersonen zijn, mocht er een afspraak niet door kunnen gaan of verplaats moeten worden.
- Zij zorgen ervoor dat op de dag van een bezoekende lesgroep, zij een welkomstwoord richten aan de leerkracht, ouders en kinderen.
- Zij zorgen dat alles klaar staat, wat tijdens de les nodig is.
- De regels van de kinderboerderij wordt nog even uitgelegd en zij wijzen waar de materialen en hokken van de dieren zijn.
- Zij zijn bereid om vragen te beantwoorden. (Zij bemoeien zich verder niet met de uitvoering van de lessen)
- Als er koffie, thee, limonade of ijs besteld is, zal de beheerder deze klaar leggen op het afgesproken moment.

Regels tijdens het bezoeken van een kinderboerderij:

- Het nuttigen van voedingsmiddelen mag alleen op het terras.
- Bij de dieren niet schreeuwen, niet achter de dieren aan hollen, geen dieren optillen en de dieren niet uit hokken halen.
- De dieren niet voeren.
- Geen eieren rapen.
- Voor het eten of drinken en bij het verlaten van de kinderboerderij handen wassen.

Periode en locatie:

De les `De boerderij binnenstebuiten` voor groep 5 en 6 wordt gegeven op de vier kinderboerderijen, Hoofddorp, Nieuw-Vennep en Badhoevedorp in de periode oktober en maart en april. De tijdsduur van een les is 90 minuten.

Samenvatting

In de voorbereidende les legt u aan de hand van filmpjes op het digibord uit hoe mensen dieren houden om aan eten en andere dierlijke producten te komen.

De leerkracht legt uit hoe een dier deel uit maakt van het systeem:

Er gaat iets in → dier → er komt iets uit wat we kunnen gebruiken.

Tijdens het bezoek aan de boerderij onderzoeken de leerlingen in groepjes hoe verschillende dieren kunnen produceren. Voor elk dier is er een plastic box met inhoud en drie opdrachten: input – dier – output.

In de verwerkende les bespreekt u de les na en komen een aantal stellingen over de veehouderij aan de orde, bijvoorbeeld over dierenwelzijn en het gebruik van dierlijke producten zoals vlees.

Lesschema

Les	Nodig	Voorbereiden
<p>Voorbereidende les</p> <p>Vertel hoe en waarom dieren gehouden worden op een boerderij en laat een filmpje zien.</p>	Digibord	Filmpjes klaarzetten
<p>Voorbereiding bezoek</p> <p>Maak groepjes van max. 6 kinderen.</p> <p>Regel hulpouders om de groepjes te begeleiden.</p> <p>Geef elke hulpouder het informatieblad mee (bijlage 3)</p> <p>Regel vervoer.</p> <p>Kopieer 1 werkblad per groep. Neem onderleggers en potloden mee.</p> <p>Koop verbruiksproducten voor twee opdrachten *</p>		
<p>Les op de boerderij</p> <p>Circuitles langs de verschillende dieren. Bij elk dier zijn drie opdrachten. Input – Dier - Output</p>	<p>Op de boerderij staan de opdrachten klaar.</p> <p>Bij twee opdrachten vragen wij u zelf materiaal mee te nemen*</p>	<p>Laat de ouders groepjes begeleiden. Zorg dat u zelf vrij bent om de groepjes te helpen.</p>
<p>Afsluitende les</p> <p>Bespreek de les na. En doe een stellingenspel.</p>	Digibord	Stellingen vertonen op het digibord.

* Bij de opdracht over de geit en de koe vragen wij u om gebruiksproducten mee te nemen van school. **Mocht u dit niet willen, dan is er een alternatieve opdracht, waarbij u niets hoeft mee te nemen.**

Bij de geit gaat het over:

- geitenkaas, toastjes, bordjes en mesjes.

Bij de koe gaat het over:

- slagroom en een afsluitbare drinkbeker (om te kloppen).

Beschrijving van de lessen

Vorbereidende les

Vertel dat de leerlingen binnenkort op bezoek gaan bij een van de kinderboerderijen in de Haarlemmermeer. Wie is er wel eens geweest op een van de boerderijen.

De kinderboerderijen in de Haarlemmermeer zijn er voor bezoekers. De dieren worden er niet geslacht. Er werken mensen met een beperking.

Kinderen zijn er welkom om te komen kijken naar de dieren.

Op een 'gewone' productieboerderij worden dieren gehouden om iets te *produceren* (te maken) voor mensen.

Koeien, schapen en geiten, konijnen en kippen zijn daar om producten voor mensen te maken. Wat voor producten kunnen de leerlingen noemen. Van welk dier zijn die? Schrijf dat eventueel op het bord.

Bijvoorbeeld:

Vlees

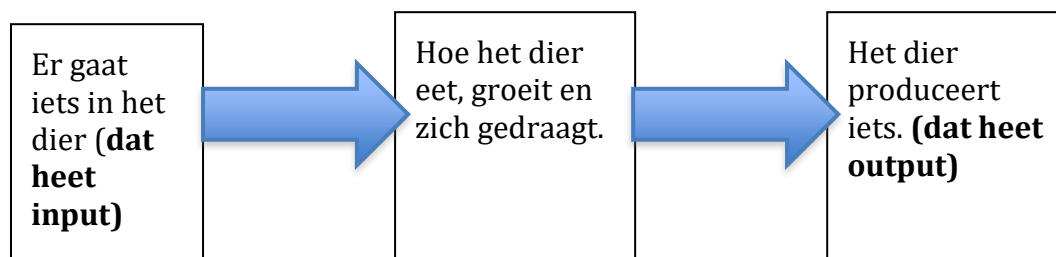
Zuivel (melk, yoghurt, kaas)

Wol

Vacht (bont)

Poep (als mest).

Maak op het digibord de volgende tekening:

Je stopt iets in het dier (brokken, gras, hooi etc.) → Het dier eet het en groeit → Het dier produceert mest, wol, vlees, zuivel, eieren, vacht dat gebruikt wordt door mensen.

Laat vervolgens deze film zien.

<http://www.schooltv.nl/video/het-klokhuis-boerderij-van-de-toekomst/>

Deze gaat over een *vrijloopstal* met koeien. De film wordt onderbroken door grappige stukjes. Die kunt u eventueel doorspoelen.

Nabespreking

Stel vragen na de film.

Op een boerderij wordt steeds meer gebruik gemaakt van techniek.

Geef een aantal voorbeelden hoe techniek wordt gebruikt op deze boerderij.

Waarvoor worden de koeien gehouden op deze boerderij?

Waarom denkt de boer dat de koeien het beter hebben dan in een traditionele stal?

Wat moet de boer nog steeds zelf doen?

Vorbereiding boerderijbezoek

Vertel dat jullie naar de boerderij gaan en daar ontdekken hoe de dieren iets voor ons kunnen produceren.

Vertel hoe de boerderijles in z'n werk gaat. We werken in groepjes met begeleiding van een hulpouder.

Maak afspraken over hoe de leerlingen zich moeten gedragen op de boerderij en vertel de belangrijkste regels naar, op en van de boerderij.

Het boerderijbezoek

Op de boerderij ontvangt een medewerker van de boerderij uw groep. Deze neemt jullie mee naar een centrale plek. Zij of hij legt uit wat de bedoeling is van de les en wijst kort waar alles op de boerderij te vinden is en bespreekt belangrijke regels.

Elke groep krijgt van de leerkracht een onderlegger, een werkblad en een potlood.

De les duurt ca. 1,5 uur.

Op de boerderij staan zeven plastic boxen opgesteld. Op elke box staat de naam van een dier. Elk groepje kiest een box uit, opent deze en haalt de opdrachten er uit. Het groepje gaat ermee de boerderij over. Ondertussen wordt de box meegenomen. De opdrachten zijn genummerd: 1, 2 en 3. Bij de koe en de geit, zijn er twee opdrachten '3'. De opdrachten worden in deze volgorde gedaan.

Meestal ben je bij het dier zelf. Maar soms werk je ook buiten of bij het voederhok. In de boxen zit alle benodigde materiaal (zoekkaarten, verpakkingen, gereedschap, voeding van het dier) dat je nodig hebt om de opdrachten te kunnen doen.

Beantwoord alle vragen op het werkblad bij het betreffende dier.

Zodra de groepjes klaar zijn met een box, brengen ze deze terug en kiezen een andere box/dier, die ze nog niet gehad hebben. Omdat er twee boxen meer zijn dan groepjes, is er altijd wel een box vrij. Als je die 'al gehad hebt' moet je even wachten.

Een overzicht van de boxen, de opdrachten per dier en de inhoud van de boxen, vindt u in bijlage 1

Na ruim 1 uur werken (streef er naar dat alle kinderen minstens vijf boxen/ dieren gehad hebben) verzamel je de groep en sluit je de les af.

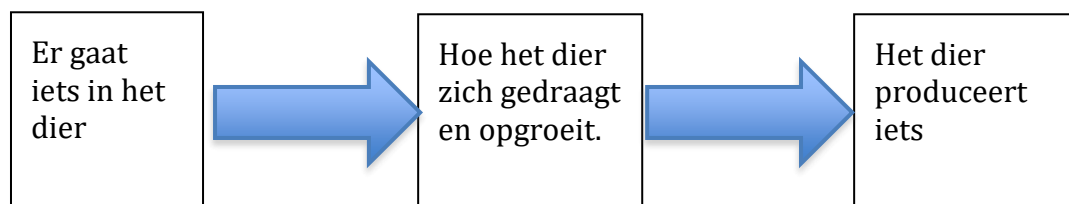
Terug op school

Bespreek de les op de boerderij na.

Stel de volgende vragen.

- Wat vonden de leerlingen het leukst op de boerderij?
- Welk dier vonden ze het bijzonderst of het liefst?
- Was dit een productieboerderij waar dieren gehouden worden om producten van te maken (vlees, zuivel, eieren, vacht, wol).
- Waarom zijn er kinderboerderijen? (om mensen aan het werk te helpen, om de dieren te verzorgen, voor mensen om naar te kijken).
- En waarom zijn er productieboerderijen? (om mensen aan het werk te helpen, om de dieren te verzorgen, voor mensen om naar te kijken).

Laat dit plaatje nog eens zien op het digibord:

Probeer met de klas dit model in te vullen voor een 'schaap'.

Hooi, gras, brokjes → dier graast en krijgt wol → Het dier wordt geschoren en geeft wol.

Laat alle leerlingen dit zelfde individueel invullen voor een ander dier naar keuze.

Bijvoorbeeld een koe, een geit, een ezel, een konijn.

Afsluiten met discussie

Vertel dat 'dieren houden voor mensen' nog wel eens wat vragen oproept. En dat je met de klas wilt onderzoeken en bespreken wat de leerlingen hier van vinden.

Laat een aantal stellingen zien en kinderen hier op reageren door het stellingenspel.

Dat werkt als volgt:

Laat iemand van de leerlingen een stelling kiezen en deze hardop voorlezen.

Daarna vraag je de andere leerlingen om stelling te nemen: voor of tegen, akkoord of niet...

Ze doen dit door duidelijk aan de ene of andere kant van de klas te gaan staan. Laat ook twijfelaars toe, die nemen voorlopig geen standpunt in en gaan in het midden staan.

Geef de verschillende kampen dan de tijd om even onderling meningen uit te wisselen.

Daarna begint de discussie.

Eventueel voer je als bijkomend element een bal in, dat alleen wie de bal heeft mag praten.

Je laat de bal over en weer gooien.

Let wel, sta de leerlingen toe tijdens de discussie van kamp te wisselen.

Bron: www.ophetbot.be

Stellingen

Vlees eten is natuurlijk!

Als je kip wil eten, moet je ook een kip durven slachten!

Varkens hebben geen gevoel, zoals mensen!

Dieren zijn niet bedoeld om op te eten!

Een schaap is blij als ze geschoren wordt!

Boeren zijn lief voor dieren!

Afsluiting

Sluit de les af met de vraag:

Wat is het belangrijkste wat je van deze lessen geleerd hebt.

Geef maximaal vijf kinderen de gelegenheid om hier op te antwoorden.

Achtergrondinformatie:

Geiten

Geiten zijn verre familie van schapen. Geiten zijn meer de 'oervorm' van schapen. Op boerderijen worden ze meestal gehouden voor de melk en ook wel voor vlees. Geiten eten bijna alles en zijn heel 'taai'. Ze kunnen ook geweldig goed klimmen. Daarom kunnen bijna overal geiten leven. Van de woestijn in Afrika tot de bergen van Noorwegen.

Schapen

Schapen zijn kuddedieren. Boeren laten schapen vaak grazen op dijken. Daar kunnen ze niet zo goed komen met hun maaimachine. En koeien zouden de dijk kapot trappen. Veel schapen krijgen in de winter een dikke wollen vacht. Het schaap wordt in mei geschoren. Van de vacht kun je wol maken of vilt.

Koeien

Koeien geven heel veel voedselproducten. Je kunt ze opeten als biefstuk of als hamburger. Maar net zo vaak drink of eet je zuivelproducten. De melk die eigenlijk voor de kalfjes is bedoeld, gebruiken wij om te drinken of om kaas of roomboter van te maken. Wist je dat

een koe bijna veertig liter melk per dag geeft. Dat zijn 150 glaasjes! Koeien zijn grote dieren. Ze eten eigenlijk de hele dag gras of hooi. Ook als je ze in de stal ziet liggen. Ze kauwen hun eten namelijk meerdere. Ze boeren het gras weer op uit hun maag en gaan dan liggen herkauwen.

Varkens

Varkens in het wild heten 'zwijnen'. Er wonen heel veel varkens in Nederland. Alleen als je door de weilanden fietst, zie je ze bijna nooit. Dat komt omdat ze bijna allemaal in stallen gehouden worden. Sommige biologische boeren houden varkens nog wel buiten of in een grotere stal waar ze meer ruimte hebben en stro op de grond.

Varkens worden vooral gehouden voor het vlees. Karbonaadjes, speklapjes, bacon enzovoorts. Van de haren van een varken maken ze verfkwasten. Moslims en Joden mogen geen varkensvlees eten van hun geloof.

Kippen

Van kippen gebruiken we ook weer iets bijzonders. We rapen hun eieren op. Die kun je gekookt eten of je kunt ze bakken. Maar in mayonaise, koekjes en pannenkoekenmeel zitten ook eieren. Zolang je de eieren elke dag raapt, blijft de kip eieren leggen.

Veel kippen worden ook gefokt om er kippenvlees van te maken. Kippenvlees wordt ook veel gegeten. Daarvoor gebruiken ze weer andere rassen kippen. Kippen die meer vlees geven.

In de winkel kun je ook kiezen voor scharrelkippen. Die hebben meer ruimte om rond te scharrelen. Of biologische eieren of kippenvlees. Die krijgen biologisch voer te eten.

Ezels

Een ezel is familie van de paarden. Het beest heeft lange oren en balkt in plaats van dat het hinnikt.

'Ezel' zeg je wel eens tegen iemand die je dom vindt. Maar een ezel is eigenlijk best slim.

'Een ezel stoot zich in 't gemeen, niet twee keer aan dezelfde steen'. Dat spreekwoord zegt al genoeg.

De ezel gebruiken we vaak als 'lastdier', vooral vroeger toen we nog geen auto's hadden. Ze zijn heel sterk en kunnen dus veel gewicht dragen. Alleen soms heeft ie daar geen zin in. Dan zeggen wij dat de ezel koppig is. Maar denk maar eens bij jezelf. Heb jij elke dag zin om met een zware boekentas te lopen?

Koningin Cleopatra van Egypte vond zich zelf zo bijzonder dat ze elke dag in bad ging. En dan niet met gewoon badsop. Nee, alleen met de allerbeste huidproducten. En dat was... ezellenmelk! Het beste van het beste!

Konijnen

Flappie is een bekend lied van Youp van 't Hek. En nu lust geen kind meer konijnen! Toch worden konijnen op een productieboerderij vaak gehouden om op te eten. Veel mensen eten met kerstmis graag konijn. Maar dat zijn vaak geen huisdieren.

Van het zachte vachtje van konijnen kun je ook bont maken. Je kunt er nog steeds jassen van kopen. Voor een jas heb je misschien wel dertig konijnenbontjes nodig. Vaak zit er konijnenbont in jassen met een bontkraag. Die zijn heel erg in de mode deze tijd.

Bijlage

1. Opdrachten
2. Werkblad voor op de boerderij
3. Begeleidingsinformatie voor de ouders

Bijlage 1: Opdrachten en inhoud 'de boerderij binnenstebuiten'

Box geit

Opdracht	Materiaal in box
<p>1 Wat eten geiten? Binnen eten ze iets anders dan buiten. Kun je dat allemaal vinden? Je mag ook in het voerhok kijken.</p> <p>Kan een geit buiten haar eten vinden?</p>	<p>Infokaart 'wat eet een geit?'</p>
<p>2 Pak het bot uit de box. Het is de onderkaak van een schaap. Die van een geit is hetzelfde. Hoe kun je zien dat het dier planten eet en geen vlees?</p>	<p>Een onderkaak van een schaap</p> <p>Infokaart over gebit van verschillende dieren.</p>
<p>3 Geiten met jongen geven melk. Dat komt uit de uiers. Kun je die zien? Hoeveel spenen zie je?</p> <p>Van melk wordt kaas gemaakt. Smeer een toastje met geitenkaas en eet het op. Hoe smaakt het?</p>	<p>Dit neemt de school zelf mee.</p> <p>Geitenkaas en toastjes en plastic wegwerpmesjes?</p>
<p>3 alternatief Geiten met jongen maken melk. Dat komt uit de uiers. Kun je die zien? Hoeveel spenen zie je?</p> <p>Van geitenmelk wordt van alles gemaakt. Kijk naar de verpakkingen. Wie heeft er wel eens geitenmelk of –kaas op? Hoe vond je het smaken?</p>	<p>Verpakkingen van geitenproducten</p>

Box koe

Opdracht	Materiaal in box
1 Koeien staan in de stal of in de wei. Waar staan de koeien vandaag? Zoek uit wat koeien eten. Waar moet je ze het meeste eten geven: in de wei of in de stal?	
2 Een koe eet haar voedsel meerdere malen. Ze graast het gras of hooi. Dan gaat ze liggen, ze boert het eten op en gaat dan nog eens kauwen. Dat heet 'herkauwen'. Wat doen de koeien nu: grazen of herkauwen?	
3. Melk komt uit de uiers, zodra de koe een kalfje heeft gekregen. In melk zit room. Geklopte room heet slagroom. Klop de slagroom in een afsluitbare drinkbeker. Neem er een lik van.	Dit neemt de school zelf mee: Slagroomkom en slagroomklopper. Infoposter: Van koe tot koelkast.
3 alternatief Een koe maakt melk en 'rundvlees'. Rund is een ander woord voor koe. Kijk op de poster. Welke stukken vlees heb jij wel eens gegeten. Wat vind je het lekkerst?	Infoposter: Zijn koeien om in te bijten.

Box ezel

Opdracht	Materiaal in box
1. Wat is hooi en wat is stro? Ga naar de stal. Daar ligt hooi en stro. Kijk op de infokaart. Geef antwoord op de vraag op je werkblad.	Infokaart hooi en stro
2 Kijk 2 minuten naar de ezel. Schrijf op wat de ezel allemaal doet. Wat een dier doet, dat noem je het gedrag van het dier.	
3 In de box zitten een aantal producten die van ezinnenmelk zijn gemaakt. Welke? Zou jij ze gebruiken?	Verpakkingen van ezelproducten

<u>Box Kip</u>	
Opdracht	Materiaal in box
<p>1. Kippen eten graag mais. Kijk in het voerhok of je die kunt vinden.</p> <p>Proef een harde korrel mais. Hoe smaakt het? Eet jij zelf wel eens mais? Smaakt dat hetzelfde?</p>	
<p>2. Bestudeer de poster 'de kip of het ei'. Je ontdekt hoe kippen eieren maken. Maar wie was er nou eerder: De kip of het ei?</p>	<p>Infoposter de kip of het ei?</p>
<p>3. In heel veel producten zitten eieren. Bedenk waar het allemaal in zit.</p> <p>Kijk daarna naar de verpakkingen in de kist of het klopt.</p>	<p>Verpakkingen van bv. eierkoek, pannenkoekenmeel, mayonaise.</p>

<u>Box Schaaap</u>	
Opdracht	Materiaal in box
1. Een schaap is net een maaimachine. Het schaap houdt het gras kort op plekken waar de machine niet kan komen. Waar grazen de schapen op deze boerderij?	
2 Het schaap maakt wol. Aai een schaap. Wat voel je?	
3 Om van ruwe wol, draad te maken moet je de wol eerst <i>kaarden</i> en dan <i>spinnen</i> . Kijk op de kaart hoe je dat moet doen en probeer het.	Infokaart: Hoe kun je wol kaarden of spinnen. Zak ruwe wol, Hondenborstel (met van die 'spijkertjes') om te kaarden. Een spintol om mee te spinnen.

<u>Box Varken</u>	
Opdracht	Materiaal in box
1. Bij productieboerderijen hebben varkens vaak weinig te doen. Waar kunnen varkens op deze boerderij mee spelen?	Infoposter: 'zo vuil als een varkensstal'
2 Aai het varken. Hoe voelen zijn haren? Hoe merk je aan een varken dat ze aaien fijn vindt?	
3 Mensen gebruiken producten van het varken. Aan welke producten denk je? Bedenk het eerst zelf. Kijk daarna in de box.	Plastic varkensproducten/Beekwilder. Lapje varkensleer ,gedroogde oren/hondenvoer, scheerkwast.

De box Varken is niet van toepassing op de kinderboerderij in Hoofddorp.

Box Konijn	
Opdracht	Materiaal in box
<p>Konijnen op de boerderij krijgen eten van de boer(in).</p> <p>Wat krijgt een konijn op de boerderij te eten? Ga buiten kijken wat wilde konijnen kunnen eten.</p>	<p>Infokaart voedsel voor een konijn.</p>
<p>Wat voor konijnenrassen zijn hier op de boerderij?</p>	<p>Infokaart konijnenrassen</p>
<p>Voor jassen met een bontkraag wordt vaak konijnenvacht gebruikt.</p> <p>Voel maar eens hoe zacht konijnenbont voelt. Wat vind je van jassen met een bontkraag?</p>	<p>Konijnenvacht of stukje van een bontkraag van een jas.</p>

Bijlage 2. Werkblad De boerderij binnenstebuiten

Welkom bij de les 'de boerderij binnenstebuiten'.

Dieren op een productieboerderij zijn een soort fabriekjes. Ze maken vlees, wol, melk enzovoorts voor ons.

Er gaat iets in → Het dier maakt vlees/wol/melk → Wij gebruiken vlees/wol/melk.

Op de boerderij leer je hoe dat werkt.

De boerderij waar jij naar toe gaat is een kinderboerderij. Daar houden ze de dieren om naar te kijken. Dus niet om te slachten voor het vlees of voor de vacht.

De geit

1. Wat eet een geit allemaal

2. Hoe kun je aan het gebit zien dat een geit geen vlees eet.

De koe

2. Teken de onderkant van de koe. Zet pijltjes waar de maag zit van de koe en waar de uier zit en de spenen.

De ezel

1. Vergelijk hooi en stro. Schrijf de verschillen in de tabel.

Hooi	Stro

2. Wat voor gedrag doet de ezel in twee minuten.

.....

3. Producten die gemaakt zijn door de ezel zijn?

.....

.....

De kip

1. Hoe kun je maïs klaar maken, zodat het lekker wordt voor mensen?

.....

2. Waarom maakt een kip een ei?

.....

3. In welke producten zit ei verwerkt?

.....

Het schaap

Geen antwoorden die je hoeft op te schrijven.

Het varken

1. Waar kan het varken mee spelen?

.....

2. De meeste varkens vinden het fijn als ze geaaid worden. Hoe kun je dit merken?

.....

3. Wat maakt het varken voor producten?

.....

Het konijn

1. Wat krijgt een konijn op de boerderij te eten?

.....

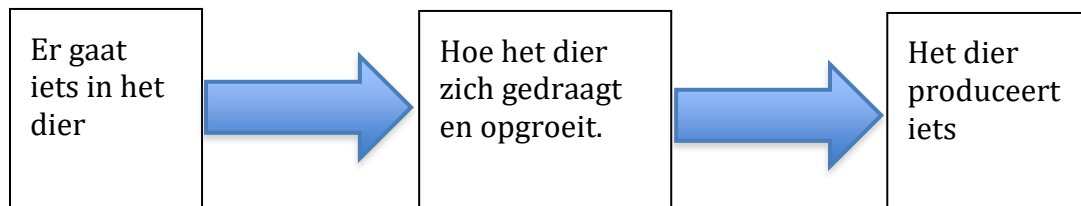
2. Wat voor rassen konijnen zijn er op de boerderij?

.....

Bijlage 3. Informatieblad voor begeleiders

Je begeleidt een groep leerlingen op de boerderij bij het uitvoeren van de opdrachten.

In deze les gaat het over dieren en hun functie voor de mens. De leerlingen leren hoe het dier in onderstaand systeem passen:

Voor elke stap is er een opdracht.

Organisatie

Op een centrale plek op de boerderij staan curverboxen over verschillende dieren. De groep kiest een dier uit, neemt de curverbox met materiaal mee en doet drie opdrachten in de juiste volgorde.

Dan gaat de groep terug naar de centrale plek. Zet de box terug en kiest voor een ander dier.

Het is de bedoeling dat de groep per curverbox ongeveer tien minuten bezig bent.

Lees eerst opdracht 1 voor, laat deze doen. Dan opdracht 2 enzovoorts tot opdracht 3.

Mocht de leerkracht verbruiksmaterialen meegenomen hebben, dan doet je bij de geit en bij de koe: opdracht 3. Mocht dat niet het geval zijn, doe dan opdracht 3 – alternatief.

Werkblad

Per groep heb je één werkblad. Laat de leerlingen om de beurt de antwoorden opschrijven.

Regels

Zorg dat de leerlingen zich aan de regels op de boerderij houden. Deze zijn op de boerderij aangegeven.

Dank je voor jouw inzet.